

αγαθότητα τοῦ χαρακτῆρος. Εἰς οὐδένα ὑποταλοῦσι ἐκτὸς βασιλείως τινὸς Ταρτάρου λεγομένου Τρακταταῖ· ἔμπορεύονται τὰ δέρματα τῶν ζώων· ἔχουσι δὲ πολλὸν ἄργυρον· ἀλλ' ὁ ξένος μόλις ἀντέχει εἰς τὸ αὐτόθι ἐπικρατοῦν φύχος. »

Ἄλλ' εἰς τὴν ὑπερβόρειον ταύτην ἐκδρομὴν δὲν δυνάμεθα νὰ παρακολουθῶμεν τὸν ἀκάματον ἡμῶν περιηγητὴν, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ἀποχρώντως καὶ πρὸ ὀλίγου μάλιστα διήλθομεν ἱστορικῶς τὴν ἀπέραντον ἐκείνην χώραν. Ὅθεν καταπεπονημένοι σπεύδομεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰ ἱδ'· εὐτυχεῖς ἂν δὲ ἐβλέπωμεν τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἀφ' οὗ μόλις χθὲς ἐγεννήθη, γηραῖαν καὶ παρημακυῖαν ὡς πρὸς πολλοὺς τῶν τόπων, ὅσους εἶδομεν. Πόσον τῶντι ἡ μέλλουσα τύχη συνδεομένη μετὰ τῆς τῶν ἀνατολικῶν τόπων φαίνεται εἰσέτι ἀμφίβολος! πόσον δὲ ἡ ὁδὸς τὴν ὁποῖον βαδίζει ὡς σχολιὰ καὶ ἀώμαλος ἀπομακρύνει ἴσως ἐκ τοῦ φυσικοῦ τῆς προορισμοῦ. Καὶ ὅμως ἡ Ἑλλάς κινεῖται προφανῶς ἔχουσα πεποῖσθιν εἰς τὰς ἀναμνήσεις τῆς καὶ ἐλπίδας εἰς τὰς ἀνεξίτηλους βουλὰς τῆς θείας προνοίας. Δὲν φέρει βεβαίως οὔτε ἀδάμαντας, οὔτε μαργαρίτας, διαυεῖναι δὲ πτωχὴ ὡς ἐκ παλαι τὴν ἐξεκόνισεν ὁ ἀκριβέστατος καὶ φιλαληθέστατος τῶν ἱστορικῶν τῆς· ἀλλὰ σεμνύνεται δικαίως εἰς τὰ διανοητικὰ τῆς προόδου πλεονεκτήματα, δὲν ἔχει ὕλικὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἐπληρώθη τὸν νοῦν, ὅστις τὰς ἐφευρίσκει καὶ τὰς κινεῖ· θέλει δὲ ὠρελθῆ ἔπειτα καὶ ἀπὸ τῶν μαθημάτων τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πολιτικῆς, ἴσως τότε καὶ ἐκ τῶν ἀκανθῶν αὐτῶν ἀναφανῇ ὁ στέφανος τῆς δόξης τῆς, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ τέρη αἰθαλαὶ καὶ ἀμάρταντες (1).

I. N. Αεθαδεύς.

ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΟΥΚΕΒΙΛΛ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΤΑ ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ.

(Συνέχεια ὑπὸ τευχὸς ΚΑ')

Ἡ ἐλπίς τῆς αὐρέτως χειρογράφων εἰς τὰ Μετέωρα ἄτινα ἡ φύσις φαίνεται ὅτι ἔθεθεν ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς ἀρχεῖα τῆς κλασσικῆς γῆς, ἐπέσυρεν εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ 1779 τὸν Σουηδὸν περιηγητὴν Βιορνσταλ τὸν πρῶτον διαιτητὴν ἐπισκέρθη τὸν τόπον ὡς ἐρευνητής. Μεταξὺ δὲ τῶν μοναστηρίων ἄτινα ἐπισκέρθη ἀναφέρει καὶ τινὰ μὴ σωζόμενα ἤδη, ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλυψεν εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν παρὰ τεμάχια ἐγνωσμένα

(1) Συνεφέρισθη ἡ ἱστορικὴ ὕλη ἐκ τῆς βιογραφίας καὶ περιηγήσεως τοῦ Μάρκου Πόλου.

τοῦ Ἡσιόδου καὶ Σοφοκλέους, διδαχὰς, ὁμιλίαις καὶ τινὰ χειρογράφα ἀσχημὰ. Αἱ μάταιοι ἀναζητήσεις ἀνθρώπου πεπαιδευμένου οἷος ἐκεῖνος, καὶ τὰ διανοητικά λογήματα ἄτινα τῷ ἀπέδωσα ἐδύναντο νὰ με ἐμποδίσουν τοῦ ἀναδῆαι εἰς τὰ μοναστήρια. Ἐν τούτοις ἐταλάντευόμην, ὅτε μοὶ ἐδιηγήθησαν ὅτι καλόγηρός τις ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ μοναστήριον εἶχε καύτη μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἀνάπτων τὸν κλίβανόν του, πρὸς στήτητα σημαντικὴν χειρογράφων, ἄτινα ἐκράτουσαν κλεισμένα ἐντὸς κιβωτίων· ἡ δὲ περίστασις οὕτως δυστυχῶς ἀληθεύει, με ὤθησεν πρὸς τοὺς Σταγρούς.

Ἐξέτασα καταβάνων οὐδὲς πρὸς τὴν κοιλάδα τοῦ Πηνειοῦ, τὴν θέσιν τῶν μοναστηρίων ἄτινα ὑψίζονται ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων Μετεώρων. Αἱ δυσθεατότεροι παραμίδες τὰ ἐπιστύλια, καὶ αὐταὶ αἱ βραχέες τῶν βραχίων, φέρουσι κελλία, εὐκτήρια καὶ βωμοὺς, ὡς καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ τῶν ἀναχωρητῶν οἵτινες καθηγεῖσθαι ἐβόλυντο τὰ μέρη τῆς ἐνεαερίου ταύτης κατοικίας, ἢ κατεῖχον τὴν πατρίδα αὐτῶν κειμένην μετοξὺ τοῦ κόσμου καὶ τῆς αἰωνιότητος. Ἀλλὰ δικαίαι κατοικίαι αὗται, τὰ ἄνθρωποι ἀνῶν ψυχῶν, μετεβλήθησαν εἰς ἐρείδας τῶν κρᾶτους, εἰς ἃς οἱ μοναχοὶ εἰσὶν δεσμοφύλακες αὐτῶν.

Ἐμαθα δὲ τὰ εἰσοδήματα τῶν μοναστηρίων, παρεκτὸς τῆς ἐλεημοσύνης τῶν πιστῶν καὶ τῶν κερδῶν τοῦ σιτηρεσίου τῶν κατεδεδεικταμένων, ἀναβαίνειν τοῦ 40 προυγγία τακτικῆς προσόδου, ἀπὸ τὰ ὅποια 12 δίδου εἰς τὸν σατράπην τῶν Ἰωαννίνων καὶ 10 εἰς τὴν πατριάρχην. Τὸ ἐπίλοιπον εἶναι προσδιορισμένον εἰς τὴν συντήρησιν τεσσαράκοντα μοναχῶν, ὡς εἶναι ἡ νὰ δέχονται δι' αὐτῶν τοὺς δλοιοφύλους· καὶ Ἀλβανοὶ οἵτινες εἶναι ἀδελφάγοι παράσιτοι καὶ μάλιστα τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰσπαρμένων μοναχῶν.

Ἡ φυσικὴ ἱστορία τῶν Μετεώρων, μελετημένη ἐκ τῶν καθέκαστα αὐτῆς, ἤνυστο νὰ παρέξῃ ἰδιαίτερα γεωγραφικὰ ἐπιτήδεια εἰς τὸ νὰ ἐκτείνωσι τὸν τῆς Γεωλογίας κύκλον. Αἱ παραμίδες σύγκεινται ἀπὸ πεντάγωνα ὀλίγον ὀγκώδη, μεταξὺ τῶν ὁποίων παρατηρεῦνται γράνιται ἐρυθροὶ καὶ λευκοί, σχιστοὶδοι (ἀρδωσίτι) κεχρυσωμένοι, χλωρίτιδες, καὶ σαρκεῖαι. Ἡ γενικὴ θέα τοῦ ὅλτου τῶν ἐξ ὀλοκλήρου ἡρατισμένων αὐτῶν ὁρέων παρουσιάζει θέαν ὑπόβριον. Εἶναι ὅλον νὰ ἀριθμῇ τις τὰ στρώματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀριζόντιων, τὰ δὲ ἀξιολογώτατα τούτων δύναται νὰ σπουδάζῃ εἰς κερμὸν τινὰ παρὰ τοῦ Σταγροῦ.

Αἱ σιβάδες τῆς μοναδικῆς ταύτης δημιουργίας παρουσιάζουν ἐν γένει σχήματα ἀπεστρωγμωμένα καὶ τινὰ τμήματα σφαίρας. Ἐκ τούτων λοιπὸν εὐδύνως κατανοεῖ τις ὅτι ταύτην χώραν στερεῖται πάσης γένεως, καὶ δικαίως ὁ Εὐστάθιος ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς ὡς περὶ τόπου ἀκήρπου, ἐνθ' ὅπου οἱ καλόγηροι ἤδυσσαντο νὰ κτίσωσι νέαν Θεοδόξαν ὅπως ζῶσιν ἐνταῦθα μακριὰ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ διωγμοῦ τῶν Μωωμεθάνων.

Τὸ μεσονύκτιον ἀφίχθην εἰς Σταγρούς Κιλικίας καὶ τὸ ἀλεξιβροχίον μου ὑπῆρξεν ἡ στέγη τοῦ ἡμετέρου μῆθην, ἀφ' οὗ ἐδεῖπνα εἰς τὴν μελαγχολικὴν σπηλιὰν τῆς σελήνης. Τὴν ἐπαύριον ἐπανέλαβον τὰς περιηγητικὰς μου φέρων τὰ βλεμμάτά μου ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς ἐξ ἐνὸς μὲν ἐπὶ μικροῦ ἐκτεταμένης ἀπὸ τὴν ἀριστερὰς